

“אז תקראי לי ואני אדבר אתו”.
הילדה הלכה אל מרכז החדר והחלה להנחית מהלומות על הרצפה בפטיש שאחזה בשתי ידיה.
עכשיו, חשבתי, אני צריכה לראות מה שלום גיאני, אני שוכחת אותו, איזו אמא מפורזת.

החלפתי מבט אחרון של הבנה עם אילריה ועמדתי ללכת, אך עיני נפלו על חפץ שנח לרגלי הספרייה, לא במקומו. זה היה המכל של קוטל-החרקים, הוא היה אמור להיות במחסן, ובמקום זה הוא כאן על הרצפה, מעוך מלסתותיו של אוטו, גם הלחצן הלבן של הספרייה היה חסר.

הרמתי את המכל, בחנתי אותו, הבטתי סביבי תועה, הבחנתי בנמלים. הן התרוצצו בטור לאורך בסיס הספרייה, חזרו לצור על הבית, אולי הן חוט שחור יחיד שמחזיק אותו יחד ומונע ממנו להתפרק לחלוטין. אלמלא עיקשותן, חשבתי, היתה אילריה על רסיס רצפה רחוק בהרבה מכפי שאני רואה אותה, ואל החדר שגיאני שוכב בו היה קשה להגיע יותר מאשר למבצר שהרימו בו את הגשר הנייד, וחדר-הכאב שאוטו גוסס בו היה בית-חולים לחולי דבר, בלתי-חדיר, וגם הרגשות והמחשבות והזיכרונות של החיים שחלפו, המקומות הזרים ועיר המולדת, והשולחן שמתחתיו הקשבתי לסיפורים של אמא, היו הופכים לאבק פורח באור המלובן של אוגוסט. יש להניח להן לנפשן, לנמלים. אולי אינן אויב, וטעיתי כשניסיתי להשמיד אותן. גיבושם של הדברים הופקר לעתים בידי יסודות מעצבנים שדומה שהם מפריעים ללכידות.

למתשבה האחרונה הזאת היה קול רם, היא הידהדה, התחלחלתי, הקול לא היה שלי. שמעתי את הצליל בכירור, הוא הצליח לגבור אפילו על מחסום המהלומות העיקשות של אילריה. הרמתי את מבטי מן המכל, שהיה בין ידי, אל שולחן-הכתיבה שלי. הגוף של המסכנה מנפולי, עשוי מעיסת-נייר, ישב שם, ריתוך מלאכת-יד של

זזתי ממקומי, נראָה לי שאני רק נשימה לחוצה בין שני החצאים המחוכרים ברישול של אותה דמות עצמה. כמה חסר-תכלית היה לשוטט בבית המופר הזה. כל חלליו הפכו למשטחים נפרדים ומרוחקים זה מזה. פעם, לפני חמש שנים, הכרתי בדיוק את המידות, מדדתי כל פינה, ריהטתי את הבית בקפידה. כעת לא ידעתי מה המרחק מחדר-האמבטיה לחדר-המגורים, מחדר-המגורים למחסן, מן המחסן לכניסה. נגרתתי לפה, לשם, כמו במשחק, היתה לי סחרחורת.

“אמא, זהירות”, אמרה לי אילריה ותפסה בידי. התנוודתי, אולי עמדתי ליפול. כשהגענו לכניסה, הראיתי לה את תיבת הכלים.

“קחי את הפטיש”, אמרתי, “ובואי אחרי”.

חזרנו לאחור, כעת היא אחזה בגאוה את הפטיש בשתי ידיה, ונראתה סוף-סוף מרוצה מכך שאני אמא שלה. גם אני הייתי מרוצה. כשהגענו לחדר-המגורים אמרתי לה:

“עכשיו תשבי כאן ותדפקי ברצפה בלי הפסקה”.

על פניה של אילריה עלתה ארשת משועשעת מאור.

“ככה נרגיז את ארון קארנאו”.

“בדיוק”.

“ואם הוא יעלה למעלה לצעוק עלינו?”

שתי הצדודיות שלי. היא השתמרה בחיים הודות לעורקים שלי, ראיתי אותם אדומים, גלויים-לעין, לחים, פועמים. גם הגרון, גם מיתרי-הקול, גם הנשימה שמרעידה אותם, היו שייכים לי. לאחר שהשמיעה את המלים הבלתי-עקביות הללו, היא חזרה לכתוב במחברת שלי.

אף שנותרתי נטועה על מקומי, הצלחתי לראות בכירור מה היא כותבת. רשימות משלה, בין הדפים שלי. החדר הזה גדול מדי, היא ציינה בכתב-ידי, אני לא מצליחה להתרכז, לא מצליחה להבין היכן אני נמצאת ביסודו של דבר, מה אני עושה, למה. הלילה ארוך, לא עובר, לכן בעלי עזב אותי, הוא רצה לילות דוהרים, לפני שיוזקן, ימות. כדי להיטיב לכתוב, כדי לחזור לגרעין של כל שאלה ושאלה, אני זקוקה למקום קטן יותר, בטוח יותר. למחוק את המיותר. לצמצם את השדה. לכתוב באמת הוא לדבר מעומק הרחם האימהי. תהפכי דף, אולגה, תתחילי שוב מהתחלה.

הלילה לא הלכתי לישון, אמרה לי האשה משולחן-הכתיבה. אבל אני זכרתי שנכנסתי למיטה. ישנתי קצת, התעוררתי, חזרתי לישון. ודאי הפלתי את עצמי למיטה מאוחר מאוד, בכבודות, חותכת אותה באלכסון, לכן מצאתי את עצמי בתנוחה לא רגילה כשהתעוררתי.

זהירות, אם-כן, סדרי מחדש את העובדות. כבר במהלך הלילה משהו בתוכי ויתר ונשבר. התפוררו אצלי היגיון וזיכרון, כאב ממושך מדי מסוגל לגרום לכך. האמנתי שאני נכנסת למיטה, ולא נכנסתי. או נכנסתי ואחר-כך קמתי. גוף סורר. היא כתבה במחברות שלי, כתבה דפים על-גבי דפים. כתבה ביד שמאל, כדי להיאבק בפחד, לעמוד בפני ההשפלה. כנראה כך קרה.

אמדתי בידי את משקל המכל, ייתכן שנאבקתי בנמלים במשך כל הלילה, לשווא. ריססתי בקוטל-חרקים כל חדר בבית, ולכן אוטו חולה, לכן ג'אני מקיא כל-כך. או אולי לא. הצדדים העמומים שלי

כודים אֶשְׁמוֹת שאין לאולגה. לתאר אותי כרשלנית, לא אחראית, חסרת-כישורים, להביא אותי לידי גינוי-עצמי, שמאוחר יותר יבלבל את המצב המציאותי וימנע ממני לסמן את הגבולות, ימנע ממני לקבוע מה קרה, מה לא.

הנחתי את המכל על מדף, נסוגתי לעבר הדלת על קצות האצבעות, כאילו איני רוצה להפריע לצללית האשה ליד שולחן-הכתיבה, ששוב החלה לכתוב, ולאילריה שממשיכה להלום בשיטתיות. פניתי שוב לחדר-האמבטיה, נאבקת בדמיונות האֶשְׁמָה. ילד מסכן, בני הזכר הענוג. חיפשתי נובלגין בתוך אי-הסדר של תא-התרופות, וכשמצאתי, טיפטפתי שתיים-עשרה טיפות (שתיים-עשרה, בדיוק) לכוס מים. האם אפשר שהייתי כל-כך לא זהירה? האם אפשר שריססתי קוטל-חרקים בלילה עד שרוקנתי את המכל, והחלונות היו סגורים?

כבר מן המסדרון שמעתי את ניסיונות ההקאה של ג'אני. מצאתי אותו רוכן מן המיטה, עיניו קרועות, פניו מאומצות, פיו פעור, וכוח כלשהו מטלטל אותו מבפנים, בלי תוצאות. למזלי כבר אינני מצליחה לעכב דבר, לא תחושה, לא רגש, לא חשד. שוב משתנה התמונה, נתונים אחרים, סביריות אחרות. עלה בדעתי לוע התותח בחזית הציטָדֶלָה. ומה אם ג'אני, כשהשתחל לתוך התותח הישן, נשם לתוכו מחלה שבאה ממצוקות ומאקלימים רחוקים, סימן של העולם הרוותח, שכולו בהשתנות, הגבולות מתרחבים, הרחוק הופך לקרוב, שמועות של הפיכה, שנאות עתיקות ועכשוויות, מלחמות רחוקות או רובצות לפתחנו? הפקדתי את עצמי לכל רוחות-הרפאים, לכל האימות. היקום של הנימוקים הטובים שהענקתי לעצמי לאחר גיל ההתבגרות הלך והתכווץ. ככל שניסיתי להיות איטית, שתנועותי יהיו מחושבות, בכל-זאת התערבל סביבי אותו עולם במהלך השנים במהירות גדולה מדי, וכדוריותו התמזערה ללוח דק ועגול, כה דק עד שבגלל השבבים שניתזו ממנו הוא נראה

כמחזור במרכזו, ועוד מעט יהיה כמו טבעת נישואים, ואחר-כך יתפוגג.

התיישבתי ליד גיאני, תמכתי במצחו, עוודתי אותו להקיא. הוא ירק רוק ירקרק, היה מותש, ולבסוף צנח לאחור על גבו ובכה. "קראתי לך ולא באת", הוא הוכיח אותי בין הדמעות.

ייבשתי את פיו, את עיניו. הייתי עסוקה בכל-מיני בעיות, הצטדקתי, הייתי צריכה לפתור אותן בדחיפות, לא שמעתי.

"זה נכון שאוטו אכל רעל?"

"לא, זה לא נכון".

"אילריה אמרה לי את זה".

"אילריה מספרת סיפורים".

"כואב לי כאן", הוא נאנח והצביע על העורף, על הצוואר, "כואב לי נורא, אבל אני לא רוצה נר".

"אני לא אתן לך נר, אתה רק צריך לשתות את הטיפות האלה". "הן יגרמו לי להקיא שוב".

"עם הטיפות לא תקיא".

הוא התאמץ לשתות את המים, ניסה להקיא, וצנח לאחור על הכר. הרגשתי את מצחו, הוא בער. עורו היבש נראה לי בלתי-נסבל, הוא להט כמו עוגה שאך הוצאה מן התנור. דפיקות הפטיש של אילריה נראו לי בלתי-נסבלות, אפילו מרחוק. חבטות נמרצות, הן הידהדו בכל הבית.

"מה זה?" שאל גיאני מפוחד.

"השכן עושה עבודות".

"זה מפריע לי, תלכי ותגידי לו להפסיק".

"בסדר", עוודתי אותו, ואחר-כך אילצתי אותו למדוד את החום. הוא הסכים רק משום שחיבקתי אותו בחוזקה בשתי ידי ואימצתי אותו אלי.

"ילדי שלי", שרתי ועירסלתי אותו, "ילדי שלי החולה, שעכשיו

מבריא".

תוך דקות, למרות החבטות העיקשות של אילריה, הוא נרדם, אך עפעפיו לא נעצמו לגמרי – אַמרה ורדרדה, חוט לבנבן, נראו בין הריסים. ואז חיכיתי קצת, בחרדה בגלל נשימתו הכבדה יותר מדי, ובגלל תנועת העיניים שהיה ניתן להבחין בה מתחת לעפעפיים; אחר-כך שלפתי את המדחום מבית-השחי שלו. הכספית זינקה מעלה, כמעט עד ארבעים.

שמתי את המדחום על ארונית-הלילה בתחושת גועל, כאילו הוא יצור חי. השכבתי את גיאני על הסדין, על הכר, ובהיתי בחור האדום של הפה, שהיה פעור כאילו הוא מת. החבטות של אילריה דפקו לי במוח. לחזור לעצמי, לתקן את המעשה המעוות של הלילה, של היום. הם הילדים שלי, הירהרתי כדי לשכנע את עצמי, הבריאה שלי. גם אם מריו עשה אותם עם מי יודע איזו אשה שדמיין לעצמו; וגם אם אני-עצמי חשבתי, לעומת זאת, שאני אולגה שעושה אותם אתו; וגם אם בעלי מייחס עכשיו משמעות וערך רק לבחורונת בשם קרלה, עוד הסתנוורות שלו, ואינו מזהה אצלי אפילו את הגוף, את הפיזיולוגיה שהוא ייחס לי כדי שיוכל לאהוב אותי, להזריע אותי; וגם אם אני-עצמי מעולם לא הייתי האשה ההיא, ואפילו לא – עכשיו אני יודעת – האולגה שהאמנתי שהנני; וגם אם, אלוהים אדירים, הייתי רק יחד לא-מקושר של צדדים, יער של דמויות קופיסטיות לא מופרות אפילו לי-עצמי – גם אז היצורים האלה הם שלי, הבריאה האמיתית שלי, שנולדה מגופי, מן הגוף הזה, יש לי אחריות.

ומשום כך, במאמץ שעלה לי במאבק עד קצה הנסבל, נעמדתי על רגלי. הכרחי שאתעשת, שאבין. תפעילי מחדש מיד את החיבורים.

איפה שמתי את הטלפון הנייד? ביום שבו שברתי אותו, איפה שמרתי את החלקים? הלכתי לחדר-השינה, חיטטתי במגירת השידה שלי, הוא היה שם, שני חצאים בצבע סגול, נפרדים.

אף שלא ידעתי דבר על המכניקה של טלפון סלולרי, וכנראה בדיוק משום כך, רצייתי לשכנע את עצמי שכלל אינו שבור. בחנתי את המחצית עם לוח התצוגה והמקשים, לחצתי על הכפתור שמדליק אותו, שום דבר לא קרה. אולי, אמרתי לעצמי, די לחבר יחד את שני החלקים כדי לגרום לו לפעול. התעסקתי בהם זמן-מה, באי-סדר. החזרתי למקומה את הסוללה שיצאה החוצה, ניסיתי להתאים את החלקים זה לזה, גיליתי ששני החלקים נפרדו מפני שהגוף המרכזי נשבר, נהרסה המסילה שאיפשרה את החיבור. אנחנו מייצרים חפצים שדומים לגופנו, צד אחד תואם את הצד האחר. או שאנחנו מתכננים אותם בחושבנו עליהם מאוחדים, כשם שאנחנו מתאחדים עם הגופים שאנו משתוקקים אליהם. יצורים שגולדים מדמיון בנאלי. מריו – חשבתי פתאום – למרות הצלחתו בעבודה שלו, למרות המיומנות והאינטליגנציה הערה שלו, הוא אדם בעל דמיון בנאלי. אולי בדיוק משום כך הוא יודע איך להחזיר את הטלפון הנייד לתפקודו. וכך הוא היה מציל את הכלב, את

הילד. ההצלחה תלויה ביכולת לתפעל את המובן-מאליו תוך דיוק מחושב. אני לא ידעתי להסתגל, לא ידעתי להתקפל עד לקצה בפני המבט של מריו. ניסיתי. ככל שהייתי קהה, העמדתי פנים של זווית ישרה, הצלחתי לחנוק אפילו את נטייתי לעבור מפנטזיה לפנטזיה. זה לא הספיק, הוא נסוג ממילא, הלך להתחבר בחיבור עמיד יותר במקום אחר.

לא, תפסיקי. תחשבי על הסלולרי. מצאתי במגירה סרט ירוק, קשרתי יחד את שני החצאים באופן הדוק מאוד, וניסיתי ללחוץ על כפתור ההפעלה. כלום. קיוויתי לאיזה קסם, ניסיתי לשמוע אם יש קו. כלום, כלום, כלום.

נטשתי את המכשיר על המיטה, ממורטטת ממהלומות הפטיש של אילריה. ואז, בהבזק, עלה בדעתי המחשב. איך לא חשבתי עליו קודם. באשמת האופן שבו אני עשויה ידעתי כה מעט, הנגה ההוכחה הסופית שאני זקוקה לה. הלכתי לחדר-המגורים, התנועעתי כאילו מהלומות הפטיש הן מסך אפור, וילון שעלי לפלס לי דרך בעדו בזרועות פשוטות, בידיים מגששות.

מצאתי את הילדה רובצת ומכה, שוב ושוב באותה מרצפת. החבטות היו בלתי-נסבלות, בניתי על כך שהן כאלה גם לדירו של קאראנו.

"אני יכולה להפסיק?" היא שאלה כולה מיוזעת, פניה אדומות, עיניה נוצצות.

"לא, זה חשוב, תמשיכי".

"את תעשי את זה, אני התעייפתי".

"אני צריכה לעשות משהו אחר דחוף".

ליד שולחן-הכתיבה שלי לא היה עכשיו אף-אחד. התיישבתי, הכיסא לא שימר חום אנושי. הדלקתי את המחשב, בחרתי באייקון של הדואר האלקטרוני, לחצתי לשליחת דואר אלקטרוני או לקבלתו. קיוויתי שאצליח להתחבר למרות הפרעה שמנעה ממני

לטלפן, קיווייתי שהקלקול מוגבל רק למכשיר הטלפון, כמו שאמר הפקיד של חברת הטלפון. חשבתי לשלוח בקשות עזרה לכל החברים והמכרים הנמצאים ברשימת אנשי-הקשר שלי ושל מריו. אבל המחשב ניסה להתחבר פעמים אחדות, ללא הצלחה. הוא תר אחרי קו והשמיע צלילים ארוכים של אי-נחת, התנשף, ויתר. תפסתי בקצות המקלדת, הפניתי את מבטי אנה ואנה כדי לא לחוש חרדה, לעתים נפלו עיני על המחברת הפתוחה שלי, על המשפטים המודגשים באדום: "היכן אני, מה אני עושה? למה?" מלותיה של אנה, שהנמקתן המטופשת היא החשד שאהובה עומד לבגוד בה, לעזוב אותה. אותם מתחים חסרי-היגיון שדוחפים אותנו לנסח שאלות הגיוניות. הדפיקות של אילריה חתכו את חוט הצלילים החרד שהשמיע המחשב, כאילו התפתל בחדר צלופח והילדה קצצה אותו לגזרים. החזקתי מעמד ככל יכולתי, ואז כבר לא יכולתי יותר.

"די", צעקתי, "תפסיקי לדפוק בצורה כזאת!"

אילריה פצרה את פיה בהפתעה, הפסיקה.

"אמרתי לך שאני רוצה להפסיק".

הנהנתי כן, מיואשת. אני נשברתי, קאראנו לא. משום פינה של הבניין לא עלה אפילו אות חיים אחד. פעלתי ללא קריטריון, לא הצלחתי לדבוק באסטרטגיה מסוימת. בעלת-הברית היחידה שהיתה לי בעולם היא הילדה הזאת בת השבע, ובלי הרף ריחפה הסכנה שאקלקל את יחסי איתה.

הבטתי במסך המחשב, שום תוצאה. קמתי והלכתי לחבק את הקטנה, פלטתי אנחה ארוכה.

"כואב לך הראש?" היא שאלה אותי.

"עכשיו הכל יעבור", עניתי לה.

"לעשות לך עיסוי ברקות?"

"כן".

התיישבתי על הרצפה, ואילריה שיפשה בקפידה את רקותי

באצבעותיה. הנה אני שוב מפקירה את עצמי, כמה זמן אני חושבת שעומד לרשותי. ג'אני, אוטו.

"אני אעשה שהכל יעבור לך", היא אמרה. "את מרגישה יותר טוב?"

עשיתי סימן של כן.

"למה שמת את המצבט הזה על הזרוע?"

התעשתי, ראיתי את המצבט, שכחתי אותו. הכאב הקטן שהוא גרם לי הפך לחלק מהותי של הבשר. כלומר, חסר-ערך. הסרתו אותו, נטשתי אותו על הרצפה.

"אני צריכה אותו כדי לזכור. היום הוא יום שהכל פורח לי מהזיכרון, אני לא יודעת מה לעשות".

"אני אעזור לך".

"באמת?"

התרוממתי, לקחתי משולחן-הכתיבה סכין מתכת לחיתוך נייר. "תחזיקי אותה", אמרתי לה, "ואם את רואה שאני לא מרוכזת, תדקרי אותי".

הילדה לקחה את הסכין ובחנה אותי בתשומת-לב.

"איך אני יכולה לדעת שאת לא מרוכזת?"

"את תדעי. אדם לא מרוכז הוא אדם שלא מריח ריחות, לא שומע מלים, לא מרגיש כלום".

היא הראתה את סכין הניירות.

"ואם לא תרגישי אפילו אותה?"

"תדקרי אותי עד שארגיש. עכשיו בואי".

גררתי אותה אחרי עד למחסן. חיטטתי בכל מקום בחיפוש אחר חבל עבה, הייתי בטוחה שיש לי. אבל מצאתי רק פקעת של חבל-משיחה לאריזת חבילות. הלכתי למסדרון, קשרתי לקצה החבל את מוט הברזל שנתר על הרצפה לפני הדלת המשוריינת. אילריה הלכה בעקבותי, חזרתי לחדר-המגורים, יצאתי למרפסת. התנגש בי פרץ של רוח חמה, שזה עתה כופף את העצים והותיר מאחוריו רשרוש עלים מעצבן. נשימתי כמעט נעתקה, כתונת-הלילה הקצרה נדבקה לגופי, אילריה אחזה בשוליה בידה החופשייה, כאילו פחדה להתעופף מכאן. באוויר עמד ריח סמיך של מנטה פראית, של אבק, של קליפות עצים שהשמש צורבת. התכופפתי מעל למעקה, ניסיתי להביט למרפסת שמתחתי, השייכת לקאראנו.

"תיוהרי לא ליפול", אמרה לי אילריה ומשכה בכותונתי. החלון של קאראנו היה סגור, נשמעו רק שירת ציפור כלשהי, שרטור רחוק של אוטובוס. הנהר היה מסלול אפור וריק. שום קולות אנושיים. לאורך חמש הקומות, מטה, ימינה, שמאלה, לא הצלחתי להבחין בסימני חיים. הטיתי אוזן כדי לשמוע מוזיקה של רדיו, שיר כלשהו, מלל של שידורי טלוויזיה. שום דבר, לפחות לא משהו קרוב, שום דבר שאפשר להבחין בינו לבין אותו רחש מחזורי של העלים

המתנועעים ברוח הלוהטת הלא-רגילה הזאת. צעקתי פעמים אחדות, בקול חלוש, שממילא אף-פעם לא היתה לו עוצמה גדולה: "קאראנו! אלדו! יש שם מישהו? הצילו! הצילו אותי!" דבר לא קרה, הרוח חתכה משפתי את המלים כאילו אני מנסה להגות אותן בדיוק בזמן שאני מקרבת אל פי ספל עם נוזל רותח. אילריה, שניכר עכשיו שהיא מתוחה, שאלה: "למה צריכים להציל אותנו?" לא עניתי לה, לא ידעתי מה לומר לה, רק מילמלתי: "אל תדאגי, אנחנו נציל את עצמנו".

העברתי את מוט הברזל מעבר למעקה, שילשלתי אותו קשור בחבל עד שנגע במעקה של קאראנו. התכופפתי מעבר למעקה כדי להבין כמה רחוק החלון, ואילריה הרפתה מיד משולי הכותונת שלי ולפתה אחת מרגלי העירומות, חשתי בנשימתה על עורי. היא אמרה: "אני מחזיקה אותך, אמא".

שלחתי את הזרוע הימנית קדימה ככל האפשר, אחזתי את החבל חזק בין האצבע לאגודל, והתחלתי להסיע את המוט בטלטולים מהירים והחלטיים. המוט - ראיתי - החל לנוע בתנועת מטוטלת לנוכח המרפסת של קאראנו. כדי שהתנועה תעלה יפה שלחתי עוד ועוד את פלג גופי העליון קדימה ונעצתי מבט במוט, כאילו ברצוני להפנט את עצמי. ראיתי את גדם הברזל הכהה הזה, בעל החוד, מרחף רגע מעל לשביל, ורגע חוזר לאחור ומלחך במעקה של שכני. עד מהרה אבד לי פחד הנפילה למטה, להיפך, היה נדמה לי שהמרפסת שלי אינה מרוחקת מן הרחוב יותר מאורך החבל. רציתי להכות בזוגיות של קאראנו. רציתי שהמוט ינתן אותן ויחדור לביתו, לסלון שבו אירח אותי בלילה. התחשק לי לצחוק. הוא בוודאי שוכב עצל במיטה בין נים לנים, אדם על סף הדרדור הגופני, בעל זקפה מפוקפקת, בן-זוג מזדמן ולא-מתאים לבלוימת ההחלקה במדרון ההשפלות. כשדמיינתי כיצד עוברים עליו ימיו חשתי דחף

לבוז לו. בשעות הכי חמות של היום, במיוחד בהן, הוא מן-הסתם שוקע בשנת-צהריים ארוכה באפלולית החדר, מיוזע, נשימתו כבדה, ואחר-כך יקום וילך לנגן במי יודע איזו תזמורת חיוורת, בלי שום תקווה. נזכרתי בלשון המחוספסת שלו, בטעם המלוח של פיו, והתעשתי רק כשחשתי בחוד סכין הנייר של אילריה על העור של ירכי הימנית. ילדה טובה: קשובה, רגישה. זה היה האות המישושי שהייתי זקוקה לו. הנחתי לחבל לחמוק מבין אצבעותי, המוט אבד חיש-קל מתחת לקומה של המרפסת שלי. שמעתי רעש של זגוגיות נשברות, החבל נקרע, ראיתי את הברזל מתגלגל על המרצפות של המרפסת שמתחתי, נחבט במעקה, מקפץ הצידה וצונח אל הריק. צניחה ממושכת, ובעקבותיו שברי זכוכית נוצצים, נחבטים בכל קומה וקומה במעקים של המרפסות האחרות שכולן זהות, גדם שחור, הולך וקטן. הוא נחת על הריצוף למטה, וקיפץ כמה פעמים בנדון מרוחק.

נסוגתי מפותרת, התהום של הקומה החמישית שבה ומצאה את מעמקיה. חשתי שאילריה נצמדה היטב לרגל שלי. ציפיתי לקול הצרוד של המוזיקאי, לכעס על הנוק שגרמתי. לא היתה שום תגובה. לעומת זאת חזרו הציפורים, גל הרוח הצרובה שאפף אותי ואת הילדה, בתי, המצאה אמיתית של בשרי, שכפתה עלי את המציאות.

"היית טובה מאוד", אמרתי.

"אם לא הייתי מחזיקה אותך, היית נופלת".

"את לא שומעת כלום?"

"לא".

"אז בואי נקרא לו: קאראנו, קאראנו, הצילו!"

צעקנו יחד, ארוכות, אבל קאראנו המשיך לא לתת סימני חיים. לעומת זאת ענתה לנו יבבה עצובה ארוכה, אולי היא של כלב רחוק, שננטש בקיץ בשולי הדרך, או אפילו של אוטו, הוא-עצמו, כלב-הזאב.

להתחיל לזוז, מיד, לחשוב על פתרונות. להימנע מכניעה ליום חסר-הפשר הזה, להחזיק יחד את השברים של חיי כאילו בכל-זאת נועד להם מקום באיזו תוכנית. סימנתי לאילריה לבוא בעקבותי, חייכתי אליה. כעת היתה היא מלכה פיק, אחזה בידה את הסכין לחיתוך נייר ותפסה את תפקידה ברצינות כזאת, שפרקי אצבעותיה הלבינו.

במקום שאני נכשלתי, אולי תצליח היא, הירהרתי. חזרנו לכניסה ועמדנו לפני הדלת המשורינית.

"תנסי לסובב את המפתח", ביקשתי ממנה.

אילריה העבירה את הסכין מיד ימין ליד שמאל, מתחה את זרועה, היא לא הגיעה עד למפתח. ואז חיבקתי את מותניה והגבהתי אותה ככל הנדרש.

"לסובב לכאן?" היא שאלה.

"לא, לצד השני".

יד קטנה ענוגה, אצבעות אדים, היא ניסתה ושבה וניסתה, אבל לא היה לה מספיק כוח. היא לא היתה מצליחה גם אלמלא נתקע המפתח.

הורדתי אותה, היא היתה מאוכזבת שלא הוכיחה את עצמה בתפקיד החדש שהועדתי לה. בהתפרצות פתאומית האשימה אותי:

"למה את גורמת לי לעשות דבר שאת בעצמך צריכה לעשות?"
הטיחה בי בטינה.

"כי את מוצלחת יותר".

"את כבר לא יודעת לפתוח את הדלת?" היא הזדעקה.
"לא".

"כמו בפעם ההיא?"

הבטתי בה בהיסוס.

"איזו פעם?"

"בפעם שנסענו לכפר".

חשתי דקירה ארוכה בחוזה. איך היא יכולה לזכור? היא לא היתה אז יותר מבת שלוש.

"לפעמים את ממש טיפשה עם המפתחות וגורמת לנו לעשות רושם רע", היא הוסיפה כדי להבהיר לי שהיא זוכרת היטב.

הנדתי בראשי. לא, בדרך-כלל היו לי יחסים מצוינים עם המפתחות. פתחתי דלתות בתנועות טבעיות, לא תְרדתי שהמפתח יתקע. אבל לפעמים, בעיקר מול מנעולים לא-מופריים – חדר של מלון, למשל – איבדתי את העשתונות מיד, ולמרות הבושה הייתי חוזרת לדלפק הקבלה, בעיקר כשהמפתח היה אלקטרוני. איזו חרדה הטילו עלי הכרטיסים המגנטיים, הספיקה מחשבה עקמומית, תחושה של קושי אפשרי, וכבר איבדה התנועה את הטבעיות, והיה עלול לקרות שלא אצליח לפתוח.

הידיים היו שוכחות, האצבעות לא זכרו את האחיזה הנכונה, את הלחץ הנכון. כמו בפעם ההיא. כמה הרגשתי מושפלת. גינה, אמה של קרלה, הבוגדנית הקטנה, נתנה לי את המפתחות של בית הכפר שלהם, כדי שאסע לשם עם הילדים. נסעתי, מריו היה עסוק והיה אמור להצטרף אלינו למחרת. בשעות אחר-הצהריים המאוחרות, אחרי שעתיים במכונית, מעוצבנת בגלל התנועה הפראית של סוף-השבוע, והילדים שרכו ללא הפסק, ואוטו שעוד היה גור מייבב,

הגעתי ליעד. כל הנסיעה חשבתי איך אני מבזבזת את הזמן בטיפשות, כבר אינני מצליחה לקרוא, כבר אינני כותבת, ואין לי תפקיד חברתי שיאפשר לי מפגשים משלי, קונפליקטים, סימפטיות. מה קרה לאשה שבגיל ההתבגרות דמיינתי שאהיה? קינאתי בגינה שעבדה באותם ימים עם מריו. תמיד היו להם נושאים לדיון, בעלי דיבר איתה יותר מאשר אתי. וכבר אז הפריעה לי קרלה במקצת, כי נראתה בטוחה כל-כך בגורלה, שלפעמים אפילו העזה לבקר אותי, היתה אומרת לי שאני מקדישה יותר מדי לילדים, לבית, שיבחה את ספרי הראשון, הכריזה: אם הייתי במקומך, הייתי חושבת מעל לכל על המקצוע שלי. היא לא רק היתה יפהפייה, אלא גם חונכה על-ידי אמה מתוך הפרסקטיבה הוודאית של עתיד מזהיר. נראָה לה טבעי לדחוף את האף לכל דבר, אפילו שהיתה רק בת חמש-עשרה, לעתים קרובות היא רצתה ללמד אותי מה לעשות, והיתה פולטת דעות על דברים שלא הבינה בהם כלום. די היה בקול שלה שאתעצבן.

החניתי את המכונית בחצר-המשק, אבל הייתי נסערת מן המחשבות שלי. מה אני עושה כאן עם שני ילדים וגור. הלכתי לדלת וניסיתי לפתוח אותה. אבל לא הצלחתי, וככל שניסיתי וחזרתי וניסיתי – ובינתיים ירד הערב, וג'אני ואילריה ייבבו מעייפות ומרעב – לא הצלחתי. אבל לא רציתי לטלפן למריו, מתוך גאווה, מתוך יהירות, כדי לא לכפות עליו לבוא לעזרתי אחרי יום עבודה מפרך. הילדים ואוטו הקטן אכלו בסקוויטים ונרדמו במכונית. אני חזרתי לנסות, ניסיתי עוד ועוד, האצבעות היו מותשות, קהות, עד שוויתרתי, התיישבתי על מדרגה והנחתי לכוווד הלילה לנחות עלי. בכוקר הגיע מריו, בעשר. אבל לא לבד. יחד אתו, במפתיע, באו גם בעלות-הבית. מה קרה, איך זה קרה, למה לא טילפנת. הסברתי בגמגום, זועמת משום שבעלי, שחש אי-נוחות, התלוצץ על חשבון חוסר-המיומנות שלי, צייר אותי כאשה עם הרבה דמיון, שלא

מסתדרת עם דברים מעשיים, בקיצור, טיפשה. אני וקרלה – אני זוכרת – החלפנו מבט ארוך, שנראָה לי מבט של שותפות, של הבנה, כאילו רצתה לומר לי: תתקוממי, תגידי איך זה באמת, תגידי שאת זו שמתמודדת יום-יום עם החיים המעשיים, עם החובות, עם העול של הילדים. המבט הזה הפתיע אותי, אך כנראה לא הבנתי את משמעותו האמיתית. או אולי הבנתי אותה, זה היה מבטה של בחורונת, ששאלה את עצמה איך עליה לנהוג בגבר המפתה הזה אם תמצא את עצמה במקומי. בינתיים הכניסה גינה את המפתח לחור המנעול ופתחה את הדלת בלי בעיות.

התנערתי, חשתי את חוד הסכין על העור של זרועי השמאלית.

"את לא מרוכזת", אמרה אילריה.

"לא, רק חשבתי שאת צודקת".

"צודקת במה?"

"צודקת. למה לא הצלחתי לפתוח את הדלת בפעם ההיא?"

"אמרתי לך, כי לפעמים את טיפשה".

"כן".

כן, הייתי טיפשה. ערוצי החושים היו אטומים, מי יודע ממתי כבר לא זרמו בהם החיים. איזו טעות היתה זו לנעול את משמעות קיומי בטקסים שמריו הציע לי בהתלהבות זוגית מתונה. איזו טעות היתה זו להפקיד את תחושת עצמי בידי הסיפוקים שלו, ההתלהבויות שלו, מהלך חייו שהלך ונשא יותר ויותר פירות. מעל לכל, איזו טעות היתה זו לחשוב שלא אוכל לחיות בלעדיו, בעוד שכבר זמן רב לא הייתי בטוחה שיחד אתו אני בחיים. היכן היה העור שלו תחת אצבעותי, למשל; היכן היה חום זהה. אילו הייתי שואלת את עצמי לעומק – ותמיד נמנעתי מכך – היה עלי להודות שבשנים האחרונות היה גופי נענה באמת, נפתח באמת, רק בהזדמנויות עלומות, במקריות גמורה: העונג לפגוש, ולשוב ולפגוש, מכר אקראי שהעניק לי תשומת-לב, הילל את האינטליגנציה שלי, את הכישרון, ונגע קלות בידי בהערצה; רָטט של שמחה פתאומית בשל מפגש בלתי-צפוי ברחוב, עמית לעבודה מזמנים עָברו; ההסוואות המילוליות, או השתיקות, עם ידיד של מריו, שהניח לי להבין שהיה מעדיף להיות ידיד שלי; ההנאה שהפקתי מכל-מיני התייחסויות עם סימנים דו-משמעיים, שהופנו כלפִי בהזדמנויות רבות, אולי כן אולי לא, יותר כן מאשר לא, אם רק ארצה, אם אחייג מספר טלפון בתירוץ מתאים ברגע מתאים, זה

יקרה או לא יקרה, הלמות הלב של התרחשויות עם תוצאות בלתי-צפויות.

אולי משם היה עלי להתחיל כשמריו אמר לי שהוא רוצה לעזוב אותי. היה עלי לצאת מן העובדה שדמותו שוכתה-הלב של גבר כמעט זר, איש מקרי – איזה "אולי" שיש לפענח, אבל בסוף יהיה מתגמל – היתה מסוגלת להעניק משמעות, נניח, לריח חמקני של בנזין, לגזע אפור של עץ דולב עירוני, לקבץ לתמיד במקום של המפגש המקרי הזה רגש עז של שמחה, ציפייה; בעוד שבשום דבר של מריו, בשום דבר, כבר לא היתה טמונה התנועה מְקַעֶדֶת האדמה, וכל מחווה שלו יכלה רק למקם אותי תמיד במקום הנכון, באותה רשת בטוחה, ללא קפיצות, ללא חריגה מן המידה. אילו הייתי יוצאת מִכֵּאן, מן ההתרגשויות הסודיות הללו, אולי הייתי מיטיבה להבין מדוע הוא הלך, ומדוע אני, שתמיד העמדתי את הסדר היציב של הרגשות שלנו כנגד אי-הסדר האקראי של הדם, מרגישה כעת פְּאֵלִימוֹת כזאת את צער האובדן, את הכאב הבלתי-נסבל, את החרדה לצנוח אל מחוץ למארג הוודאיות, ועלי ללמוד מחדש את החיים, בלי ביטחון שאדע לעשות זאת.

לשוב וללמוד לסובב מפתח, למשל. האם אפשר שמריו, בלכתו, תלש מידי גם את המיומנות הזאת? האם אפשר שהתחיל לעשות זאת כבר בפעם ההיא בכפר, כשהתמסרות המאושרת שלו לשתי זרות החלה לקרוע אותי מבפנים, לתלוש מאצבעותי את יכולת האחיזה? האם אפשר שההתערערות והכאב התחילו אז, כשהוא בדק תחת עיני את האושר של הפיתוי, ואני זיהיתי בפניו את העונג שלעתיים קרובות נגעתי בו קלות, אך תמיד דחיתי אותו מתוך פחד להרוס את הביטחונות של יחסינו?

אילריה דקרה אותי בדִּיִּקְנוֹת, כמה פעמים אני חושבת, בהכאבה, עד כדי כך שהגבתי בקפיצה, והיא נסוגה וקראה:

"אבל את אמרת לי לעשות לך את זה!"

הנהנתי בחיוב, עודדתי אותה בתנועת יד, ובאחרת שיפשפתי את הקרסול בְּמָקוֹם הדקירה. ניסיתי פעם נוספת לפתוח את הדלת, בלי הצלחה. ואז רכנתי, בחנתי מקרוב את המפתח. טעיתי כשניסיתי למצוא את חותמן של תנועות ישנות. עלי להינתק מהן. תחת מבטה המשתאה של אילריה קירבתי את הפה למפתח, טעמתי אותו בשפתיים, הרחתי את ריח הפלסטיק והמתכת, ואז אחזתי בו היטב בשיניים וניסיתי לסובב אותו. עשיתי זאת בתנועה פתאומית, כאילו רציתי להפתיע את החפץ, לכפות עליו חוקים חדשים, כפיפות שונה. עכשיו נראה מי ינצח, חשבתי בשעה שטעם בצקי, מלוח, הציף את פי. אך לא הצלחתי להשיג שום תוצאה, מלבד תחושה שהתנועה הסיבובית של שיני, מאחר שלא פעלה על המפתח, מצאה לה פורקן בפני, קרעה אותן כמו פותחן, ומערכת השיניים שלי נעה, נשלפה מעומק הפנים וגררה אחריה את חלל האף, גבה, עין, חשפה את הפנים הצמיגי של הראש, של הגרון.

הרחקתי מיד את הפה מן המפתח, היה נדמה לי שהפנים שלי תלויות כולן בצד אחד, כמו העקלתון של קליפת תפוז לאחר שהסכין קילף את חלקה. מה עוד אוכל לנסות. להשתרע על הגב, לחוש את הרצפה הקרה בגבי. למתוח את רגלי היחפות אל הלוחות של הדלת המשוריינת, לסגור את כפות הרגליים סביב המפתח, למקם את החרטום העוין שלו בין תפוחי העקבים, כדי לשוב ולנסות לאחוז בתנועה הנחוצה. כן, לא, כן. לרגע נגררתי בעקבות הייאוש, שרצה לעצב אותי ביסודיות, להפוך אותי למתכת, ללוח של דלת, למנגנון, לאומן שעובד ישירות על הגוף שלו. אחר-כך הרגשתי בדרך השמאלית, מעל לכרך, חתך כואב. נפלטה מפי צעקה, הבנתי שאילריה פצעה אותי עמוק.

ראיתי אותה נסוגה בבהלה וכידה הימנית הסכין. "השתגעת?" אמרתי לה והסתובבתי פתאום בתנועה אכזרית. "את לא שומעת אותי", צעקה אילריה, "אני קוראת לך ואת לא שומעת אותי, את עושה דברים מכוערים, מעקמת את העיניים, אני אניד את זה לאבא".

הבטתי בחתך העמוק מעל לברך, בפס הדם. תלשתי מידה את הסכין, זרקתי אותה הרחק, לעבר הדלת הפעורה של המחסן. "מספיק עם המשחק הזה", אמרתי לה, "את לא יודעת לשחק. עכשיו תישארי כאן ותהיי ילדה טובה, אל תזוזי. אנחנו נעולות בפנים, אנחנו אסירות, ואבא שלך אף-פעם לא יבוא להציל אותנו. תראי מה עשית לי".

"מגיע לך אפילו יותר מזה", היא השיבה לי בעיניים בורקות מדמעות.

"אל תתחילי לבכות לי עכשיו, שלא תעיוז להתחיל לבכות..." לא ידעתי מה לומר, מה עוד לעשות בנקודה זו. נרָאָה לי שניסיתי הכל, לא נותר לי אלא להחזיר למצב־הדברים את קווי המתאר הברורים שלו ולקבל אותו.

בהעמדת פנים שיש לי יכולת לחלק פקודות אמרתי לה: "יש לנו בבית שני חולים, ג'אני ואוטו. ועכשיו את, בלי לבכות,

תלכי לראות מה שלום אחיך, ואני אלך לראות מה שלום אוטו". "אני צריכה להישאר איתך ולדקור אותך, את אמרת לי את זה". "טעיתי, ג'אני לבדו, הוא צריך מישהו שירגיש לו את המצב, שישים לו את המטבעות המרעננות, אני לא יכולה לעשות הכל".

דחפתי אותה דרך חדר־המגורים, היא התקוממה:

"אבל אם לא תהיי מרוכזת, מי ידקור אותך?"

הבטתי בחתך הארוך ברגל, שקו סמיך של דם הוסיף לשתות ממנו.

"תקראי לי כל פעם, אל תשכחי. זה יספיק בשביל שלא אאבד את הריכוז".

היא הירהרה רגע, ואחר־כך אמרה:

"אבל תמהרי, עם ג'אני משעמם לי, הוא לא יודע לשחק".

המשפט האחרון הזה הכאיב לי. דווקא בגלל האזכור המפורש של המשחק הבנתי שאילריה כבר אינה רוצה לשחק, שהיא מתחילה להיות מודאגת בגללי ברצינות. ואם עלי מוטלת האחריות לשני חולים, היא־עצמה מתחילה לתפוס שהחולים שמשאם עליה הם שלושה. קטנה מסכנה, מסכנה. היא מרגישה בודדה, חיכתה בחשאי לאבא שלא בא, ואינה מסוגלת עוד לשמור את ההתפרקות של היום הזה בגבולות המשחק. הייתי מודעת עכשיו למצוקה שלה, צירפתי אותה לשלי. איך הכל בר־שינוי, חסר נקודות קבועות. בכל צעד שעשיתי לעבר חדרו של ג'אני, לעבר זה של אוטו, חששתי שארגיש רע, שאעשה לה מי יודע איזו הצגה של התמוטטות. היה עלי לשמור על ההיגיון ועל צלילות הזיכרון, הם תמיד באים יחד, צמד הבריאות.

דחפתי את הילדה לחדר, העפתי מבט בנער שעדיין ישן, יצאתי מן החדר ונעלתי את הדלת במפתח בתנועה ברורה, טבעית לגמרי. אף שאילריה מחתה, קראה לי, חבטה בידיה בדלת, התעלמתי ממנה והלכתי אל החדר שאוטו שכב בו. לא ידעתי מה קורה לכלב,

אילריה אהבה אותו מעומק לבה, לא רציתי שתהיה נוכחת בסצנות נוראות. לגונן עליה, זה כן, אמיתותה של הדאגה הזאת היטיבה אתי. מצאתי אות מבשר-טובה בכך שהתוכנית הקפואה להגן על ילדי הפכה אט-אט לצורך בלתי-נמנע, לדאגה עיקרית.

בחדר של הכלב, מתחת למכתבה של מריו, שרר עכשיו הריח הרע של המוות. נכנסתי בזהירות, אוטו לא זע, הוא לא זז מילימטר. נשכבתי לצדו, ואחר-כך התיישבתי על הרצפה.

הדבר הראשון שראיתי היו הנמלים, הן הגיעו גם לכאן, הן תרו את הטריטוריה הבוצית שליחכה את גבו של כלב-הזאב. אבל לאוטו לא היה אכפת. הוא כמו האפיר, אי חסר-צבע שנושם את נשימת הקץ שלו. לועז נראה כאילו איפל, באמצעות הריר הירקרק שניגר מפיו, את החומר של המרצפות, והיה רושם כאילו הוא מעמיק לתוכן. עיניו היו עצומות.

"סלח לי", אמרתי לו.

העברתי את כף היד על הפרווה של צווארו, הוא נרעד, פער את פיו, פלט רטינה מאיימת. רציתי שייסלח לי מה שאולי עשיתי, מה שלא הצלחתי לעשות. משכתי אותו אלי, הנחתי את ראשו על רגלי. הוא הפיץ חום חולני שנכנס לי לדם. הזינו בקושי את האוזניים, את הזנב. חשבתי שזה סימן שהוטב לו, גם הנשימה נשמעה לי פחות מאומצת. הכתמים הגדולים של הריר המבריק, שהתפשטו כמו אַמְייל סביב הקצוות השחורים של הפה, נראו כאילו קפאו, כאילו כבר אין לו צורך להפיץ את ליחות הסבל.

כמה בלתי-נסבל גופו של יצור חי הנאבק במוות ורגע דומה שהוא מנצח, רגע דומה שהוא מובס. נשארנו כך איני יודעת כמה זמן. לפרקים הואצה נשימתו של הכלב, כמו כשהיה בריא והשתגע מרוב רצון לשחק, לרוץ באוויר הפתוח, לזכות בהבנה ובלטיפות; ולפרקים הפכה בלתי-מורגשת. גם בגופו התחלפו רגעים של רעידות ועוויתות ברגעים של אי-תזווה מוחלטת. חשתי ששאריות

כוחו אוזלות אט-אט, והדבר נראה לי כטפטוף אחרון של מראות מן העבר: הריצה בין הגופיפים המנצנצים של המים הניתזים מצינורות הזילוף בגן, ההתחככות התקרנית בין השיחים, הליכתו בעקבותי בבית, כשציפה שאתן לו אוכל. הקרבה הזאת של המוות המציאותי, של הפצע המדמם של סבלו, של האשמה, גרמו לי במפתיע להתבייש בכאב של החודשים האחרונים וכיום הוזה המהדהד באי-המציאות שלו. הרגשתי את החדר, שחזר להיות מסודר, את הבית, שהלחים יחד את החללים שלו, את הרצפה היציבה, את היום החם שהתפרש מעל כל דבר, דַבֵּק שקוף.

איך יכולתי להניח לעצמי להידרדר בצורה כזאת, לפרק כך את חושי, את תחושת הימצאותי בחיים. ליטפתי את אוטו בין האוזניים, והוא פקח את עיניו חסרות-הצבע ובהה בי. ראיתי מבט של כלב ידיד, שבמקום להאשים אותי, ביקש שליחה על מצבו. ואז עירפל את עיניו כאב עז שחלף בגופו, והוא חרק בשיניו ונבח לעומתי בלי אכזריות. מעט אחר-כך הוא מת בחיקי, ואני פרצתי בבכי לא מרוסן, שלא דמה לשום בכי אחר שבכיתי בימים הללו, בחודשים הללו. כשעיני יבשו, והיפחות האחרונות גם הן גוועו בחזי, הבחנתי שמריו שב ונעשה האיש הטוב שאולי היה תמיד, כבר לא אהבתי אותו.

הנחתתי את ראשו של כלב-הזאב על הרצפה, התרוממתי. אט-אט חזר אלי גם קולה של אילריה שקראה לי, ומיד אחריו נוסף גם זה של ג'אני. הבטתי סביב, ראיתי את הצואה השחורה מדם, את הנמלים, את הגוף המת. יצאתי מן החדר והלכתי לקחת דלי, סמרטוט. פתחתי את החלונות, ניקיתי את החדר בוריוות אך ביעילות. צעקתי אל הילדים, כמה פעמים: "עוד רגע, אני מגיעה מיד".

נראה לי אכזרי שאוטו יישאר כאן, לא רציתי שהילדים יראו אותו. ניסיתי להרים אותו, לא היה לי מספיק כוח. אחזתי ברגליו האחוריות וגררתי אותו על הרצפה עד לחדר-המגורים, למרפסת. כמה שוקל גוף שהמוות עבר בו, החיים קלים, אסור לאפשר לאף אחד להפוך אותם לכבדים. הבטתי זמן-מה בפרוותו של כלב-הזאב שהעלתה אדוות ברוח, אחר-כך נכנסתי פנימה, ולמרות החום, סגרתי בקפידה את החלון.

הבית היה שקט, כעת הוא נראה לי קטן, מכונס, בלי פינות אפלות, בלי צללים, כמעט עליו בגלל קולות הילדים שהחלו לקרוא לי והשתעשעו ביניהם, ציחקקו. אילריה אמרה 'אמא' בקול סופרן, ג'אני חזר אחריה 'אמא' בקול טנור. מיהרתי ללכת אליהם. פתחתי את הדלת בתנועה בטוחה ואמרתי

בעליצות:

"הנה אמא".

אילריה זינקה עלי, היכתה אותי כמה פעמים, סטרה על רגלי. "לא היית צריכה לנעול אותי בפנים". "זה נכון, תסלחי לי. אבל פתחתי לך".

התיישבתי על מיטתו של ג'אני, החום בלי ספק ירד, הוא נראה כמי שמחכה בקוצר-רוח לשחק עם אחותו, לצעוק, לצחוק, לריב ריבים סוערים. שמתי יד על מצחו, הטיפות פעלו את פעולתן, העור היה פושר, מעט מזיע.

"הראש עוד כואב לך?"

"לא. אני רעב".

"אני אכין לך קצת אורז".

"אני לא אוהב אורז".

"גם אני לא", הבהירה אילריה.

"האורז שאני מכינה טוב מאוד".

"איפה אוטו?" שאל ג'אני.

היססתי.

"הוא שם, ישן, תעזבו אותו במנוחה".

עמדתי להוסיף דבר-מה, משהו על מחלתו החמורה של כלב-הזאב, משהו שיכין אותם להיעלמותו מחייהם, ואז, בהפתעה גמורה, שמעתי את הצליל החשמלי של פעמון הדלת. שלושתנו עמדנו כתלויים על בלימה, מבלי לזוז. "אבא", מילמלה אילריה, מלאת תקווה.

אמרתי:

"אני לא חושבת, זה לא אבא. תישארו כאן, אני אוסרת עליכם לזוז, אוי לכם אם תצאו מהחדר הזה. אני הולכת לפתוח". הם זיהו את הטון הרגיל שלי, החלטי אך גם אירוני, מלים מוגזמות בכוונה ביחס למצבים הזעירים. גם אני זיהיתי אותו,

קיבלתי אותו, הם קיבלו אותו.

הלכתי לאורך המסדרון, הגעתי לכניסה. האם ייתכן שמריו באמת
זוכר בנו? קפץ לראות מה שלומנו? השאלה לא עוררה בי שום
התרגשות, חשבתי רק שימצא חן בעיני לדבר עם מישהו.

הבטתי מבעד לעינית. זה היה קאראנו.

“מה אתה רוצה?” שאלתי.

“כלום. רק רציתי לדעת מה שלומך. יצאתי מוקדם בבוקר לבקר
את אמא שלי, ולא רציתי להפריע לך. אבל עכשיו, כשתזרתי,

מצאתי זגוגית שבורה. קרה משהו?”

“כן.”

“את צריכה עזרה?”

“כן.”

“את יכולה לפתוח לי, בבקשה?”

לא ידעתי אם אני יכולה, אבל לא אמרתי לו. שלחתי את היד
לעבר המפתח, אחזתי בו בהחלטיות בין האצבעות, הזזתי אותו
קצת, חשתי שהוא צייתן. המפתח סבב בחור המנעול בפשטות.

“נו, טוב,” מילמל קאראנו והביט בי במבוכה, ואז הושיט לי ורד
שהסתיר מאחורי גבו, ורד יחיד בעל גבעול ארוך, ורד מגוחך שנתן
לי בתנועה מגוחכת גבר שחש אי־נוחות.

לקחתי אותו, הודיתי לו בלי לחייך, אמרתי לו:

“יש לי עבודה מכוערת בשבילך.”

קאראנו היה אדיב. הוא עטף את אוטו ביריעת
פלסטיק שהיתה לו במרתף, העמיס אותו על המכונית שלו, ואחרי
שהשאיר לי את הטלפון הנייד שלו, נסע לקבור אותו מחוץ לעיר.
טילפנתי מיד לרופא־הילדים, ומזלי שיחק לי, מצאתי אותו אף
שהיה אוגוסט. בעודי מתארת לו בפרטי־פרטים את הסימפטומים
של הילד, הבחנתי שהדופק שלי פועם בחוזקה בפרקי הידיים, כה
חזק עד כי חששתי שהרופא ישמע את החבטות דרך הסלולרי. הלב
שב והתנפח בחזי, שכבר לא היה ריק.

דיברתי עם הרופא בשטף והתאמצתי לדייק, ואגב כך הסתובבתי
בבית, טעמתי את החיכוך בין החללים, נגעתי קלות בחפצים, ובכל
מגע קל עם קישוט, מגירה, מחשב, ספרים, תמונות, ידית של דלת,
חזרתי ואמרתי לעצמי: הגרוע מכל כבר עבר.

רופא־הילדים הקשיב לי בשתיקה, הבטיח לי שאין סיבה לדאגה
בגלל ג'אני, אמר שיבוא לראות אותו בערב. ואז עשיתי מקלחת
קרה ארוכה, סיכות המים דקרו את עורי, חשתי את כל עגמומית
החודשים, השעות שחלפו. ראיתי את הטבעות שהשארתי על שפת
הכיוור עם יקיצתי, וענדתי לאצבעי את טבעת התרשיש, ואילו
לטבעת הנישואים נתתי בלי היסוס ליפול אל חור הכיוור. בחנתי את
הפצע שאילריה גרמה לי בסכין הנייר, חיטאתי אותו, כיסיתי אותו

בתחבושת. גם הלכתי, בשלווה, להפריד את הכביסה הצבעונית מן הלבנה, הפעלתי את מכונת-הכביסה. רציתי את הוודאות השטוחה של ימים רגילים, אפילו שידעתי היטב שבגוף עוד נמשכת תנועה תזזיתית כלפי מעלה, קפיצה, כאילו ראיתי חרק ארסי מכוער בקרקעיתו של חור וכל איבר שלי עדיין נרתע בבהלה, אני מנפנת זרועות, ידיים, בועטת לכל עבר. עלי לשוב וללמוד – אמרתי לעצמי – את הצעד השלֵו של מי שמאמינים כי הם יודעים לאן הם הולכים ומדוע.

לכן התרכזתי בילדים, היה הכרח להודיע להם שהכלב מת. בחרתי בזהירות את המלים, חיפשתי טון נכון של סיפורי מעשיות, ואף-על-פי-כן, אילריה בכתה ארוכות, ואילו ג'אני, אף שברגע הראשון הגביל את עצמו לפנים זועפים, ואמר בהד קלוש לרגשות מאיימים שצריך להודיע למריו, חזר להתלונן מיד לאחר מכן על כאב-הראש, על הבחילה.

עדיין ניסיתי לנחם את שניהם כשקאראנו חזר. נתתי לו להיכנס אבל נהגתי בו בקרירות, למרות התנהגותו המועילה מאוד. הילדים לא הפסיקו לקרוא לי מהחדר האחר. מאחר שהיו משוכנעים שהוא מי שהרעיל את הכלב, הם לא רצו שיציב את רגלו בבית, ועוד פחות מכך שאדבר אתו.

גם אני-עצמי עשיתי תנועה של רתיעה כשהרחתי ממנו ריח של אדמה תחוּחה, ועל הטונים האינטימיים-ביישניים שלו הגבתי במלים חדר-הברתיות שדמו לטיפות נדירות מברז מקולקל.

הוא ניסה לדווח לי על קבורת הכלב, אך כיוון שלא הראיתי עניין לא במיקומו של הבור, ולא בפרטי המטלה העצובה, כמו שהוא כינה אותה, ונוסף על כך גם קטעתי אותו מפעם לפעם וצעקתי אל ג'אני ואילריה: תהיו בשקט, אני מגיעה מיד – הוא היה נבוך וקיצר. כדי לכסות על צעקות ההפרעה של הילדים הוא החל לדבר על אמו, על הבעיות שגורם לו הטיפול בה בזקנתה. הוא המשיך עד

שאמרתי לו, שילדים לאימהות מאריכות-חיים איתרע מזלם לא לדעת באמת מהו מוות, ואחר-כך הם גם אף-פעם לא משתחררים. הוא נפגע ונפרד ממני לשלום במצוקה גלויה.

במשך היום הוא לא עשה ניסיונות נוספים לראות אותי. הנחתי לוורד שלו לקמול באגרטל על שולחן-הכתיבה שלי, שלמרבה הצער היה ריק מפרחים למן הימים הרחוקים שבהם מריו עוד היה קונה לי במתנה בכל יום-הולדת סחלב קטליה, בחקותו את סוואן, הדמות של פרוסט. בערב כבר השחירה כותרת הוורד ונטתה לעבר הגבעול. השלכתי אותו לזבל.

רופא-הילדים הגיע לאחר ארוחת-הערב, איש מבוגר, רזה מאוד, שבעיני הילדים נשא חן מאוד, משום שבדרך-כלל, כשבדק אותם, היה קד להם בלי הרף וקורא להם אדון ג'ובאני, העלמה אילי. "אדון ג'ובאני", הוא אמר, "תראה לי תיכף-ומיד את הלשון".

הוא בדק את הנער ביסודיות וייחס את האחריות למחלה לוורוס קיצי שגרם להפרעות בקיבה. הוא גם לא הוציא מכלל אפשרות שג'אני אכל משהו מקולקל, למשל ביצה, או – את זה אמר לי אחר-כך בלחש, בחדר-המגורים – שהגיב כך על צער עז.

כשהתיישב אל שולחן-הכתיבה והתכוון לכתוב את המרשם, סיפרתי לו ברוגע – כאילו נהוג בינינו גילוי-לב מסוג זה – על הקרע עם מריו, על היום הנורא שסופסוף עומד להיגמר, על מותו של אוטו. הוא הקשיב לי בתשומת-לב ובסבלנות, הניד בראשו באי-הסכמה, ורשם מוצרי חלב פרו-ביוטיים וחטיפות לשני הילדים, ולי חליטה של נורמליות ומנוחה. הוא הבטיח שיחזור לבקר בעוד כמה ימים.

ישנתי שינה ארוכה, עמוקה.

החל מבוקר המחרת טיפלתי הרבה באילריה ובגיאני. ומשום שהיה לי רושם שהם בוחנים אותי בתשומת-לב כדי להבין אם אני חוזרת להיות האם שתמיד היתה להם, או שעליהם לצפות לשינויים פתאומיים חדשים, עשיתי הכל כדי לחזק את ביטחונם. קראתי להם מעשיות, שיחקתי משחקים משעממים במשך שעות, הגזמתי בחוט הדק של העליצות שלי כדי לעכב את הגאות של הייאוש. אף-אחד מן השניים, אולי מתוך הסכמה משותפת, לא הזכיר אף-פעם את האב, אפילו לא כדי לחזור ולומר שעלי להודיע לו על מותו של אוטו. התחלתי לחרוד שהם נמנעים מכך מתוך חשש לפגוע בי ולהוריד אותי שוב מהפסים. ואז התחלתי אני להכניס את מריו ולספר על מאורעות ישנים שבהם היה משעשע מאוד, או הפגין כושר-המצאה וחרירות, או עשה דברים נועזים. איני יודעת איזה רושם הותירו בהם הסיפורים הללו, אך אין ספק שהם הקשיבו להם בהתעניינות, ולעתים אף חייכו בהנאה. לי הם רק גרמו תחושת מיאוס. בזמן שדיברתי הרגשתי שנמאס לי להמשיך לארח את מריו בזיכרונותי.

כשחזר רופא-הילדים לביקור נוסף, הוא מצא את גיאני במצב טוב, בריא לחלוטין.

"אדון ג'ובאני", הוא אמר לו, "יש לך צבע ורדרד מאוד, אתה בטוח שלא הפכת לחזירון?"

בחדר-המגורים, אחרי שווידאתי שהילדים אינם יכולים לשמוע אותי, שאלתי אותו, כדי להבהיר לעצמי עד איזו נקודה עלי להרגיש אשמה, אם קוטל-החרקים, שריססתי נגד הנמלים במהלך הלילה, היה יכול להזיק לגיאני. הוא שלל את האפשרות הזאת והפנה את תשומת-לבי לכך שאילריה לא סבלה משום דבר.

"אבל לכלב שלנו?" שאלתי אותו והראיתי לו את המכל המעוך, בלי לחצן הריסוס.

הוא בדק אותו, אבל נראה מסופק, וסיכם ואמר שאינו יודע לומר. לבסוף הוא חזר לחדר-הילדים ונפרד מהם בקידה:

"העלמה אילי, אדון ג'ובאני, אני נפרד מכם בצער אמיתי. אני מקווה שבקרוב תחלו שוב, כך שנוכל להתראות".

הילדים הרגישו מעודדים מן הנימה הזאת. במשך ימים קדנו בלי הרף קידות הדדיות וקראנו זה לזה אדון ג'ובאני, גברת אמא, העלמה אילי. וכינתיים, כדי לגבש סביבם אווירה מיטיבה, ניסיתי לשוב למחוות השגרתיות, כמו חולה ששהה זמן רב בבית-חולים, ואחר-כך הוא מבקש להיעגן בחיים של הבריאים גם כדי לנצח את הפחד מפני שובה של המחלה. חזרתי לבשל, והתאמצתי לחבב עליהם את האוכל באמצעות מתכונים חדשים. שבתני לפרוס, להשחים, להמליח. ניסיתי אפילו להכין קינוחים, אבל לא היה לי כישרון טבעי לקינוחים, לא היתה לי יכולת.

שוב ושוב, ואחר-כך ייבשתי אותו באלפי תחבולות. אך יותר מכל הפחידו אותי התמונות הבלתי-נפתסות שבעיני רוחי, ההברות המועטות. היה די במחשבה, שאפילו לא הצלחתי לאחוז בה, הַבּוּזָק סגלגל פשוט של משמעויות, הַרְוּגְלִיף ירוק של המוח, וכבר שבה והופיעה ההרגשה הרעה והבהלה גאתה בתוכי. הפחיד אותי שלפינות מסוימות של הבית חזרו לפתע צללים מעובים ולחים יותר מדי, עם הרחשים שלהם, התנועות המהירות של המאסות האפלות. אז הייתי מוצאת את עצמי מפעילה ומכבה מוכנית את הטלוויזיה, רק כדי לארגן לעצמי חֶבְרָה, או שרה שיר-ערש בדיאלקט של ילדותי, או חשה צער בלתי-נסבל למראה הקערה הריקה של אוטו ליד המקרר, או שהייתי נעשית ישנונית בלי סיבה והייתי מוצאת את עצמי שוכבת על הספה ומלטפת את זרועותי ומותירה בהן סימנים קלים של שריטות ציפורניים.

מצד אחר עזרה לי מאוד, בשלב הזה, התגלית שאני שוב מסוגלת לנימוסים טובים. הלשון הבוטה נעלמה בבת-אחת, לא חשתי שום דחף להשתמש בה, התביישתי שעשיתי זאת. נסוגתי לעבר לשון ספרותית, מלומדת, מעט מפותלת, שבכל-זאת העניקה לי ביטחון וריחוק. חזרתי לשלוט בנימת הקול, התקפי הזעם שקעו לקרקעית, חדלו לטעון את המלים. כתוצאה מכך השתפרו היחסים עם העולם החיצוני. בעזרת עיקשותה של האדיבות הצלחתי שיתקנו לי את הטלפון ואפילו גיליתי שניתן לתקן את הסלולרי הישן. מוכר צעיר, בחנות שהיתה פתוחה באורח נס, הראה לי כמה קל לשוב ולהרכיב אותו, יכולתי לעשות זאת גם בעצמי.

כדי להיחלץ מן הבידוד, התחלתי לעשות מיד סדרה של שיחות טלפון. רציתי לחזור ולדלות מכרים שיש להם ילדים בגיל קרוב לזה של ג'אני ואילריה, ולתכנן חופשות אפילו של יום או יומיים, שיפצו אותם על החודשים השחורים. מטלפון לטלפון הבחנתי שיש לי צורך גדול לשחרר את הברש שהתקשה, באמצעות חיוכים, מלים,

לא תמיד הצלחתי לשמור על מראית-העין הרצויה של החביבות והיעילות. סימנים מסוימים גרמו לי להמשיך לעמוד על המשמר. עדיין קרה ששכחתי סירים על האש ואפילו לא הרגשתי בריח החרוך. חשתי בחילה, ששוב ושוב נראתה לי מוזרה, למראה הכתמים הירוקים של הפטרוזיליה הצפים במים השמנוניים של כיור המטבח הסתום, מעורבבים בקליפות אדומות של עגבניות. לא הצלחתי להחזיר לעצמי את שוויון-הנפש הישן כלפי שאריות המזון הדביקות שהילדים השאירו על מפת השולחן, על הרצפה. לעתים הייתי מגררת גבינה, והתנועה הפכה כה מוכנית, כה מרוחקת ועצמאית, עד שהמתכת היתה חותכת את ציפורני, את העור של כריות האצבע. ובנוסף לכך – דבר שאף-פעם לא עשיתי קודם לכן – הייתי נועלת את עצמי לעתים קרובות בחדר-האמבטיה ומקדישה לגופי בדיקות ארוכות, מדוקדקות, אובססיביות. מיששתי את השדיים, החלקתי באצבעותי בין קפלי הברש שהסתלסלו על בטני, בחנתי בעזרת ראי את הערווה כדי להבין עד כמה נפגמה, בדקתי אם צמח לי סנטר כפול, אם נראים קמטים בשפה העליונה. חששתי שהמאמץ שהשקעתי כדי לא ללכת לאיבוד הזקין אותי. היה נדמה לי שהשיער שלי נעשה דליל, שהתרבו בו הקווצות הלבנות, היה עלי לצבוע אותו, הרגשתי שהוא שמן וחפפתי אותו

מחוות לבביות. חידשתי את הקשר עם לאה פאראקו, והגבתי בשוויון-נפש גדול כשהיא באה פעם לבקר אותי בארשת זהירה של מי שיש לה משהו דחוף ורגיש לדווח לי. היא האריכה בדיבורה, כהרגלה, ואני לא זירזתי אותה, לא הפגנתי חרדה. אחרי שהיתה בטוחה שלא אצא מכלי, היא יעצה לי להיות הגיונית, אמרה לי שמערכת יחסים יכולה להסתיים, אבל שום דבר אינו יכול למנוע מאב את ילדיו, ומילדים את אביהם, וכל-מיני דברים כאלה. בסוף סיכמה:

"את צריכה לקבוע ימים שמריו יוכל לראות את הילדים."
 "הוא זה ששלח אותך?" שאלתי ללא תוקפנות.
 באי-נוחות היא הודתה שכן.

"תודיעי לו שכשהוא רוצה לראות אותם, די בשיחת טלפון."
 ידעתי שעלי למצוא עם מריו את הצליליות הנכונה ליחסיו העתידיים, ולו למען ג'אני ואילריה, אבל לא היה לי חשק, העדפתי לא לראות אותו לעולם. בערב, אחרי הפגישה הזאת ולפני שנרדמתי, חשתי שהריח שלו ממשיך לצאת מן הארונות, מטפס ובא ממגירת ארונית-הלילה שלו, מן הקירות, ממתקן הנעליים. בחודשים שעברו עורר בי האות הזה של חוש הריח געגוע, תשוקה, כעס. עכשיו קישרתי אותו לגסיסתו של אוטו, והוא כבר לא ריגש אותי. גיליתי שהפך להיות כמו זיכרון ריחו של גבר מזדקן, שחיכך בנו באוטובוס את תשוקת בשרו הגזוע. הדבר הפריע לי, דיכא אותי. ציפיתי שהאיש שהיה בעלי יגיב על המסר ששיגרתיו אליו – אבל בלי מתחים, רק בהשלמה.

אוטו הוסיף לטרוד את מנוחתי זמן רב. התרגזתי מאוד כשבאחר-צהריים אחד גיליתי שג'אני סגר את הקולר של הכלב סביב צווארה של אילריה, ובעודה נובחת, צעק עליה ומשך ברצועה: כלבה טובה, ארצה, אני אתן לך בעיטה אם לא תפסיקי. החרמתי את הקולר, את הרצועה, את הזמם, והסתגרתי בחדר-האמבטיה נסערת מאוד. אך שם, כתנועה פתאומית, כאילו בכוונתי למדוד מול המראה קישוט של פאנק מאוחר, ניסיתי לרכוס את הקולר לצווארי. כשקלטתי מה אני עושה, פרצתי בבכי ומיהרתי להשליך את הכל לאשפה.

באחד הבקרים של חודש ספטמבר, כשהילדים שיחקו בגן הסלעי ולפעמים התקוטטו עם ילדים אחרים, היה נדמה לי שאני רואה את הכלב שלנו, ממש הוא, חולף במהירות. ישבתי על ספסל בצל אלון גדול, לא רחוק ממזרקה שתחת הסילון התמידי שלה הרוו היונים את צימאונן בין נתזי המים המקפצים על נוצותיהם. כתבתי את הדברים שלי בקושי רב, והיתה לי תפיסה קלושה של המקום, שמעתי רק את פכפוך המזרקה במפליה הקטנים בין הסלעים ובין צמחי המים. לפתע, מזווית העין, ראיתי את צלו הארוך והזורם של כלב-זאב שחצה את הדשא. שניות אחדות הייתי בטוחה שמדובר באוטו, שחזר מאי המתים, וחשבתי ששוב משהו מתפרק בתוכי,